

وصیت کدخدافریدون

بابا صدایش می‌زدم فلکم می‌کرد... حالا این خرس گنده چپ می‌رود راست می‌آید می‌گوید پاپا...
غلام همین‌ها را هم نوشته...
- چه می‌نویسی؟
- کمی فکر کن لاقل دعواهی دست به یقه شدنی، فحش به همسایه‌ای...
کدخداباز زیرلب چیزهایی گفت. کمی فکر کرد.
سر برداشت و گفت: نسهام می‌گوید، راست و دروغش پای خودش یک زمانی عده‌ای راهنزن به قصد حمله می‌ایند به طرف دورآباد. خبر به گوش کدخدانادر نور به قبر می‌رسد او هم بلند می‌شود یک قوطی روغن برمی‌دارد می‌رود سر رودخانه. همان جا سبیل‌هایش را چرب می‌کند.
- چرا سر رودخانه!

خب قدیمه‌ها آینه هنوز اختراع نشده بود. هر کی می‌خواست خودش را ببیند می‌رفت سر رودخانه و صدایش را کوتاه می‌کند: می‌گویند این نهام تا دختر بود از صبح سر رودخانه بود. پدر نور به قبرش شب‌ها به زور می‌آوردش خانه و ریز می‌خندد.

- خب؟

آره، بعد می‌رود کنار دروازه دورآباد می‌ایستد... همین اول جاده، دروازه دورآباد بود. راهنزن‌ها که می‌رسند کدخدا نادر نور به قبر دوبار دست به سبیل‌های چخماقی اش می‌کشند. قدیمه‌ها سبیل داشتند ها. یک چیز می‌گویند یک چیزی می‌شنوی. نه مثل حالا. این سبیل‌های من هم، هی... کمی از آن نور به قبر به ارت رسیده...

آره راهنزن‌ها که سبیل‌های کدخدا نادر نور به قبر را می‌بینند سر حیوان‌هایشان را کچ می‌کنند و سوتزنان راه آمده را بر می‌گردند، یعنی ما نبودیم. - آپاچا کدخدا نادر، آپاچا! باز هم بگو. کدخدا فریدون چی؟ کدخدا فریدون...

کدخدا بر و بر به غلام نگاه می‌کند بعد داد می‌زند: کسی نمی‌خواهد مرا از دست این یاجوج نجات دهد؟ کسی جوابش را نمی‌دهد جز غلام که می‌گوید: بگو پاپا بگو.

کدخدا سر به زیر می‌اندازد و چند لحظه بعد سر بلند می‌کند: یاد آمد این را هم باز نهام می‌گوید راست و دروغش به گردن خودش. می‌گوید نهام یک روز که مردهای آبادی دور هم نشسته بودند کدخدا فریدون خمیزه‌ای می‌کشد و می‌گوید: حالا که نه فصل کاشت است نه برداشت نظرتان چیست ما هم مثل جاهای دیگر لشکری درست کنیم و

غلام گفت: و قبل از کدخدا فریدون؟
کدخدا کمی فکر کرد و ناگهان رنگش پرید.
- چیه! چی شده؟
- آن یکی را دیگر نمی‌توانم بگویم.
- آخر چرا؟
کدخدا احسنه گفت: برای این که حتی پدرش هم می‌ترسید صدایش کندا! صبر می‌کرد تا سر برگرداند بعد باهش حرف می‌زد.
- برای چی؟
- از بس شوکت و عظمت و ابهت داشت.
- یعنی به‌خاطر شوکت و عظمت و ابهت اسمش را نمی‌برند.
- نه، آخر اسمش هم به صفاتش می‌آمد.
- چی بود؟

کدخدا سرش را جلو آورد و گفت: کدخدا رستم. و طوری گفت که غلام هم عقب پرید. کدخدا سر به دیوار گذاشت و عرق پیشانیش را گرفت. نفسش که جا آمد سر برداشت و گفت: جد همین قربان بود.

- و اسم کدخدای قبل از کدخدا رستم؟
کدخدا گفت: تو ول کن نیستی؟
- خواهش می‌کنم پاپا آخر اگر زبانم لال...
- باشد باشد می‌گوییم. کمی فکر کرد و گفت: کدخدا حشمت، جد مراد.
- و قل از آن...

کدخدا داد زد: قبل از او هنوز اسم اختراع نشده بود. همه را فقط کدخدا صدا می‌زند!! خوب شد؟!
- خوب است... خب از جنگ‌ها و کشورگشایی‌ها و زبانی لال شکسته‌های کدخداهای دورآباد بگو.
کدخدا زیر لب چیزهایی گفت که هر چه سعی کردیم نهمیدیم چه می‌گوید. اما از آنجا که حدس زدیم بد و بیراه می‌گویید و حتی در صورت فهمیدن نوشتن آنها بدآموزی دارد و چاپش با مشکل مواجه می‌شود از خیرش گذشتمیم. کدخدا کمی ساكت شد و بعد با ناله گفت: ما مردمی اهل صلح و صفا بودیم. با کسی هم کاری نداشتمیم.

غلام گفت: نمی‌شود.
- حالا که شده!
- تاریخ بدون جنگ و کشورگشایی که تاریخ نیست.
- خیلی هم هست.
- پاپا خواهش می‌کنم...
- ای مرده‌شور پاپا گفتت. کدخدا نادر نور به قبر اگر

خلاصه قسمت قبل:
خلاصه قسمت قبل را اگر بخواهیم
برایتان بگوییم، بی‌رمان درمی‌آید!
مراد و کرامت درگیری پدر و سری
داشتند، قربان و قبر هم حال و روزشان
بهتر از مراد و کرامت نبود و کم کم بوي
دردرس می‌آمد!
احتمالاً کرامت بیخیال تشکیل زندگی
شده بود و بزروهای یک نقش هایی در
قسمت قبلی داشت دیگر!!! (به این
می‌گویند خلاصه نویسی! اگر چیزی
فهمیدید جایزه دارید!)

غلام گفت: الان بهترین فرصت است برای اینکه تاریخ دورآباد را بگویید... زبانم لال شما سرتان را گذاشید زمین و...
کدخدا چشم غره رفت.
... و دوباره برداشتید.

کدخدا نفس بلندی کشید...
یا مثل... مثل قوم آلو... لو...یی و زد زیر گریه، بلند بلند گریه کرد.
زن و دخترهای کدخدا دویدند تسوی اتاق. کدخدا دور خود چرخید و گفت: باشد، باشد تعريف می‌کنم، تعريف می‌کنم.
نیم ساعت طول کشید تا غلام آرام گرفت و کدخدا شروع کرد به تعريف تاریخ دورآباد.
- خلاصه کدخدا نادر آدم خیلی نازنی بود: کدخدا، مردم دار، با سیاست، فراست، نجابت، با کمالات من هم این اخلاق‌هایم از همین بابا نادر نور به قبر بیهم ارث رسیده. صدایش را پایین آورد و احسنه گفت: خیلی بدش می‌آمد بهش بگوییم بابا. ابته وقتی کوچک بودم نه، وقتی بزرگ شده بودم، هم سن و سال‌های تو، می‌گفت معنی ندارد مثل بجه‌ها بگویی بابا. توهم باید بگویی کدخدا نادر. هر چه بگوییم از کدخدا نادر کم گفته‌ام.

- ولی تو که چیزی نگفتی. فراست و سیاست و نجابت که نشد تاریخ دورآباد. اصلاً کدخداهای قبل از کدخدا نادر کی بودند؟! لاقل نامشان را بگو. کدخدا کمی فکر کرد. کمی من من کرد و یکباره گفت: آها... کدخدا فریدون پدر پدریزگم. او هم نور به قبر است آدم خوبی بود: کدخدا، مردمدار، با سیاست، فراست، نجابت کمالات من هم...

کدخدا فریدون باز کمی فکر کرد و گفت: چرا دست خالی؟ این همه زمین. فتح کردیم، خوبش را هم فتح کردیم. بهشان می‌گوییم از دورآباد به اندازه ده روز که با چهار پا بیتازید بلکه هم بیش تر فتح کردیم، باور نمی‌کنید بروید هر کجا! این زمین خدا که می‌خواهید خانه بسازید و زندگی کنید.

همه به هوش کدخدا فریدون آفرین گفتند و شاد و شنگول و سوارفاز به دورآباد برگشتند...

- دخترها یک کاسه آب بدھید به این پدر پیرتان که از دست این ناخلف هلاک شد. و نگاه کرد به غلام که تند تند می‌نوشت. سروناز یک کاسه آورد و دست کدخدا داد. کدخدا نوشید، غلام از نوشتن دست کشید خواست چیزی بگوید که کدخدا پیش دستی کرد و گفت: اگر بگویی بقیه‌اش همچین می‌زنم توی دهانت که همه‌ی

دندان‌هایت بریزد توی شکمت. غلام آب دهانش را قورت داد و گفت: باشد. بقیه‌اش برای یک وقت مناسب‌تر.

ادامه دارد...

تا ظهر هر چه جلو رفتد آبادی که هیچ دریغ از یک خانه. حتی دریغ از یک آدم بلکه دریغ از یک جند.

سر ظهر کدخدا فریدون افسار چهار پایش را کشید. چهار پا ایستاد. لشکر دورآباد هم ایستاد. کدخدا فریدون با دستمالی که از جیب درآورد عرق پیشانی گرفت و گفت: بی‌علت نبود که

اجدادمان نام آسادی را دورآباد گذاشته بودند.

می‌ترسم ده روز هم که برویم یک جنده هم نبینیم. و جز تشنه‌نگی و گرسنگی و هلاکت خودمان و چهار پایانمان چیزی دستگیرمان نشود.

میرزا فرهاد، کاکای کدخدا فریدون گفت: پس چه کنیم کدخد؟ کدخدا کمی فکر کرد و گفت: برمی‌گردیم دورآباد.

میرزا بهرام گفت: جواب زن و بچه‌ها را چه بدهیم؟ ما با کلی دیدبه و کبکه امده بیرون. گفتیم: می‌رویم لشکرکشی. حالا دست خالی برگردیم؟

برویم کشورگشایی؟! خسته شدیم از بس سر تا ته دورآباد را روزی چند بار رفتیم و آمدیم.

همه موافقت می‌کنند و فردای آن روز قبل از خروس خوان...

- خروس‌های آن موقع جد همین خروس‌ها بودند؟

- کدخدا کمی چپ چپ به غلام نگاه می‌کند و می‌گوید: من خیلی هنر کنم تاریخ شفاهی آدمهای دورآباد را به یاد بیاورم. درباره حیوان‌های دورآباد برو از خودشان پرس. بوتا پایا اونکادا... اووه می‌بخشید آلوی گفتم. باشد پایا ادامه دهید.

کدخدا آهسته گفت: نجاتم دهید مردم... نفسی پر سر و صدا از سینه بیرون داد و گفت: آره، صبح زود سوار بر چهارپاها از دورآباد بیرون زدند.

- داریم می‌رسیم به جاهای هیجان‌انگیزش. آپاچا کدخدا فریدون آپاچا ... و غروب همان روز به دورآباد برگشتند. - ا، چرا؟... پس کشورگشایی چی شد؟

